

تجویز خودسرانه آنتی بیوتیک توسط مادران کودکان اسهالی در بیمارستان قدس قزوین

دکتر مسعود شریفی* دکتر ابوالفضل مهیار** نوشین کاشانی پور*** نکتتم کریمزاده*** فاطمه محمدی چلکاسری***

The use of non-prescribed antibiotic in diarrheal children by mothers in Qods children hospital (Qazvin)

M.Sharifi* A.Mahyar N.Kashanipoor T.Karimzadeh F.Mohammadi

* Abstract

Background: The use of non-prescribed antibiotic in children with diarrhea causes higher microbial resistance, poor therapeutic effects and excessive costs for both family and the government.

Objective: To determine the use of non-prescribed antibiotic in diarrheal children by mothers.

Methods: Through a descriptive study at Qazvin Qods children hospital (2001), 301 diarrheal children were assessed. A questionnaire was used to collect the information based on replies given to questions made to mothers. The questionnaires contained demographic information and specific questions on history of antibiotic use, the reason for and also questions to evaluate the mother's general knowledge on antibiotic and so on.

Findings: Mother's and children's mean age were 25.37 years and 24.48 months, respectively. Sixty percent of cases were from an urban setting. Most mothers (23.6%) were found to have primary education. Two hundred mothers (66.2%) had given antibiotic to their children prior to admission to the hospital and among those, 35 (17.5%) reported the use of non-prescribed antibiotics. The most common medicines given by others (37.1%) were pills and syrups routinely used in diarrhea treatment followed by co-trimoxazol (22.8%). The reasons for use of non-prescribed antibiotic were based on a positive experience in previous diarrhea treatment in 40% of cases and lack of trust in doctors in 11.4% of cases. Ninety four mothers (33%) were found to be unfamiliar with antibiotics.

Conclusion: However the use of non-prescribed antibiotics was less than our expectation. Programs for promoting the knowledge of mothers and also their education on drugs' contraindication are necessary.

Keywords: Diarrhea, Child, Antibiotics, Substance Abuse

* چکیده

زمینه: مصرف خودسرانه آنتی بیوتیک در کودکان مبتلا به اسهال باعث بروز و بسط مقاومت‌های میکروبی، کاهش اثرات درمانی آنتی بیوتیک‌ها و صرف هزینه‌های بسیار زیاد برای خانواده و جامعه می‌شود.

هدف: مطالعه به منظور تعیین مصرف خودسرانه آنتی بیوتیک توسط مادران کودکان اسهالی انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی با استفاده از پرسش‌نامه بر روی ۳۰۱ مادر دارای کودک مبتلا به اسهال مراجعه‌کننده به بیمارستان کودکان قدس قزوین در سال ۱۳۸۰ انجام شد. انتخاب نمونه‌ها به روش آسان و شامل تمام کودکان زیر ۶ سال بود. پرسش‌نامه شامل اطلاعات دموگرافیک و سؤال‌های اختصاصی در مورد سابقه مصرف آنتی بیوتیک در درمان اسهال، علت مصرف یا عدم مصرف خودسرانه آنتی بیوتیک توسط مادران و میزان شناخت آنتی بیوتیک و غیره بود.

یافته‌ها: میانگین سنی مادران ۲۵/۳۷ سال و کودکان ۲۴/۴۸ ماه بود. ۶۰٪ مادران ساکن شهر و بیش‌تر آنها ۳۲/۶٪ دارای تحصیلات ابتدایی بودند. ۲۰۰ نفر از مادران (۶۶/۲٪) قبل از مراجعه به بیمارستان برای کودکشان آنتی بیوتیک مصرف کرده بودند که از این میان ۳۵ مادر (۱۷/۵٪) مصرف خودسرانه داشتند. بیش‌ترین داروی تجویز شده توسط مادران (۳۷/۱٪) قرص و شربت اسهال و ۲۲/۸٪ کوتریموکسازول بود. ۴۰٪ مادران علت مصرف خودسرانه را تجربه مثبت در دفعه‌های قبلی اسهال کودک و ۱۱/۴٪ عدم اعتماد به پزشکان ذکر نمودند. ۹۴ نفر (۳۳٪) آنتی بیوتیک را نمی‌شناختند.

نتیجه‌گیری: اگرچه مصرف خودسرانه آنتی بیوتیک زیاد نبود، ولی افزایش آگاهی مادران جهت عدم مصرف خودسرانه داروها ضروری است.

کلیدواژه‌ها: اسهال، کودکان، آنتی بیوتیک‌ها، مصرف نادرست مواد

* استادیار میکروبیولوژی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

** دانشیار کودکان دانشگاه علوم پزشکی قزوین

*** دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

آدرس مکاتبه: قزوین، دانشگاه علوم پزشکی، دانشکده پزشکی، گروه میکروبیولوژی، تلفن ۰۲۸۱-۳۳۳۶۰۰۱-۵

✉ Email: dr_m_Sharif2002@yahoo.com